

Bruxelles, den 11.12.2023
COM(2023) 778 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**Rapport om gennemførelsen af artikel 5 i direktivet om vedvarende energi (EU)
2018/2001**

Rapport om gennemførelsen af artikel 5 i direktivet om vedvarende energi

1. Indledning

Det reviderede direktiv om vedvarende energi¹ fastsætter et 2030-mål på EU-plan på 42,5 % for andelen af energi fra vedvarende energikilder i det endelige bruttoenergiforbrug, idet det tilstræbes at nå op på 45 %. I modsætning til 2020-målet er dette mål på EU-plan ikke blevet omsat til bindende nationale bidrag. Målet skal nås i fællesskab af alle medlemsstater på grundlag af deres koordinerede og kombinerede indsats som afspejlet i direktivet og forvaltningsforordningen².

Medlemsstaterne skal i henhold til forvaltningsforordningen samarbejde indbyrdes under hensyntagen til alle eksisterende og potentielle former for regionalt samarbejde for på effektiv vis at opfylde de målsætninger, mål og bidrag, der er fastsat i deres nationale energi- og klimaplaner. Kommissionens EU-dækkende vurdering af de nationale energi- og klimaplaner for 2020³ konkluderede imidlertid, at medlemsstaterne bør gøre bedre brug af det regionale samarbejde i praksis.

Det øgede ambitionsniveau for vedvarende energi vil kræve en omkostningseffektiv udnyttelse af potentialet for udbredelse af vedvarende energi. Det betyder, at samarbejdet mellem medlemsstaterne vil spille en rolle med hensyn til at nå målet. Samtidig er samarbejde et redskab, som bidrager til at skabe større lovgivningsmæssig tilpasning mellem medlemsstaterne. Det reviderede direktiv om vedvarende energi har til formål at fremme samarbejdet gennem bestemmelserne om fælles projekter, statistiske overførsler og fælles støtteordninger.

De fleste af investeringerne i elproduktion fra vedvarende energikilder har hidtil nydt godt af nationale støtteordninger, hvis rolle med hensyn til at nå EU-målet er anerkendt i direktivets artikel 4 og i EU's statsstøtteregler⁴. Denne støtte bør ydes på en konkurrencepræget måde, f.eks. gennem udbud.

Direktivets artikel 5 giver medlemsstaterne mulighed for at åbne for deltagelse i støtteordninger for elektricitet fra vedvarende energikilder til producenter i andre medlemsstater. Dette kan hvert år udgøre mindst 5 % af ordningens budget eller den støttede kapacitet fra 2023 til 2026 og mindst 10 % fra 2027 til 2030 eller, hvis dette er lavere, udgøre niveauet for sammenkobling i den pågældende medlemsstat i et givet år. Det er endvidere ikke sikkert, om åbningen af støtteordninger vil indebære fysisk import af elektricitet. Hvis en medlemsstat, der åbner sin støtteordning, kræver bevis for fysisk import, kan den begrænse deltagelsen i ordningen til projekter i lande, som den har direkte forbindelse med. Hvis en medlemsstat beslutter at åbne op for deltagelse i støtteordninger, skal de berørte medlemsstater i henhold til direktivet aftale principperne for en sådan deltagelse, der som

---

¹ Direktiv (EU) 2018/2001 som ændret ved direktiv (EU) 2023/2413.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen.

³ *Fremme af den grønne omstilling og økonomisk genopretning gennem integreret energi- og klimaplanlægning (COM(2020) 564 final).*

⁴ *Retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2022 (2022/C 80/01).*

minimum omfatter principperne for tildeling af elektricitet fra vedvarende energikilder, som er genstand for grænseoverskridende støtte. For at opnå yderligere erfaringer med gennemførelsen kan medlemsstaterne tilrettelægge en eller flere pilotordninger, hvis støtte er åben for producenter beliggende i andre medlemsstater.

I henhold til artikel 5, stk. 5, skal Kommissionen foretage en evaluering af gennemførelsen af denne artikel. Gennemførelsesrapporten bør vurdere behovet for at indføre en forpligtelse for medlemsstaterne til delvist at åbne for deltagelse i deres støtteordninger til elektricitet fra vedvarende energikilder til producenter beliggende i andre medlemsstater med henblik på at opnå en åbning på 5 % senest i 2025 og en åbning på 10 % senest i 2030.

Det vurderes således i denne rapport, i hvilket omfang medlemsstaterne har gennemført artikel 5, ved at åbne mulighed for deltagelse i støtteordninger eller ved at tilrettelægge pilotprojekter siden ikrafttrædelsen af direktiv (EU) 2018/2001. Denne rapport indeholder eksempler såsom casestudier og resultater af interessenthøringer om dette emne.

2. Eksisterende eksempler på åbning af støtteordninger og pilotprojekter

a. Tysk-dansk grænseoverskridende solcelleudbud

I 2016 gennemførte Tyskland og Danmark på grundlag af en bilateral samarbejdsaftale to grænseoverskridende pilotauktioner for solcelleenergi, hvoraf den ene blev afholdt af Tyskland og den anden af Danmark. Ved den tyske auktion på 50 MW fik anlæg beliggende i Danmark lov til at byde på støttebetalinger, mens der ved den danske auktion på 20 MW var 2,4 MW, som var åbne for anlæg beliggende i Tyskland. Auktionerne var udformet forskelligt i flere henseender. Den tyske auktion tildelte f.eks. markedspræmier i en glidende skala, mens den danske auktion anvendte faste præmier. Den tilladte budstørrelse i Tyskland lå på mellem 0,1 MW og 10 MW, mens den var begrænset til 2,4 MW i Danmark. Tyskland fastsatte en maksimal udbudspris i modsætning til Danmark, som ikke fastsatte nogen maksimumspris.

Den tyske auktion modtog 43 bud på i alt 297 MW, hvoraf 143 MW var til projekter i Tyskland (26 bud), mens 154 MW var til projekter i Danmark (17 bud). De fem vindende bud vedrørte alle projekter i Danmark med en maksimal støtteberettiget kapacitet på 10 MW. Den danske auktion modtog 36 bud svarende til i alt 79,45 MW, og der blev ikke afgivet bud på anlæg beliggende i Tyskland. De ni vindende bud vedrørte alle projekter med en maksimal støtteberettiget kapacitet på 2,4 MW. Som følge heraf blev den fulde kapacitet i det fælles bud tildelt projekter i Danmark.

b. Planlagt aftale om vindmølleparker mellem Irland og Det Forenede Kongerige

I 2014 arbejdede Irland og Det Forenede Kongerige på en mellemstatslig aftale, der havde til formål at oprette vindmølleparker på i alt ca. 5 GW i Irish Midlands med hjælp fra den britiske regering og eksportere den producerede elektricitet til Det Forenede Kongerige. Dette ville give Irland et eksportmarked og andre økonomiske fordele og hjælpe Det Forenede Kongerige med at opfylde sine mål for vedvarende energi med lavere omkostninger, end hvis der anvendtes andre vedvarende energikilder. Ifølge en af projektudviklerne forventedes

forbrugerne i Det Forenede Kongerige at spare omkring 7 mia. GBP over 15 år som følge af denne ordning⁵. Aftalen blev i sidste ende opgivet, fordi lokalsamfundene var bekymret over de foreslåede vindmølleparkeres størrelse, de enkelte vindmøllers højde og indvirkningen på miljøet og ejendomsværdierne. Desuden ansås de forventede fordele for Irland at være for små til at opveje miljøvirkningerne af at installere vindmølleparker i deres land⁶.

3. Input fra interessenter

Medlemsstaterne blev hørt inden for rammerne af den samordnede indsats vedrørende direktivet om vedvarende energi (CA-RES)⁷ og gennem bilaterale anmodninger. I alt 10 medlemsstater besvarede det spørgeskema, der blev udsendt inden for rammerne af CA-RES. Heraf svarede seks (Cypern, Finland, Slovenien, Slovakiet, Danmark og Polen), at de ikke havde planer om at åbne op for deltagelse i støtteordninger. Sverige henviste til sit eksisterende elcertifikatsystem med Norge. Grækenland svarede, at der ifølge en nylig ministeriel afgørelse er planlagt tre fælles auktioner for vind- og solcelleenergi i 2023, som vil være åbne for producenter i andre medlemsstater. Kapacitetsandelen for producenter fra andre medlemsstater er ikke blevet præciseret for disse auktioner. En anden auktion, der er planlagt i 2023, er forbeholdt producenter i andre medlemsstater.

De medlemsstater, der svarede, har indtil videre ikke undertegnet nogen samarbejdsaftaler med henblik på at åbne op for deltagelse i støtteordninger. Bortset fra Danmark har ingen af de medlemsstater, der svarede, indført pilotordninger, hvor producenter i andre medlemsstater har adgang til støtte⁸.

Medlemsstaterne blev spurgt, hvad de anser for at være den største hindring for at åbne op for deltagelse i støtteordninger. Der blev i svarene nævnt en række faktorer: forskellige nationale støtteordninger og risikoen for, at forskellene skaber illoyal konkurrence, forskelle i de administrative procedurer, betænkeligheder i forbindelse med forsyningssikkerheden, udfordringer forbundet med kommunikation og fælles forståelse med andre medlemsstater og manglende sammenkobling af elektricitet med andre medlemsstater.

Med hensyn til foranstaltninger, som Kommissionen kan træffe for at tilskynde eller hjælpe medlemsstaterne med at åbne støtteordninger for producenter i en anden medlemsstat, nævntes i svarene standardisering af procedurer, herunder en klar ramme for aftaler.

Ud over høringen inden for rammerne af CA-RES iværksatte Kommissionen en onlineindkaldelse af feedback om medlemsstaternes mulighed for delvist at åbne for deltagelse i deres støtteordninger for elektricitet fra vedvarende energikilder for producenter i andre medlemsstater, herunder muligheden for, at Kommissionen kan foreslå obligatorisk åbning af støtteordninger.

---

⁵ <https://www.bbc.com/news/science-environment-21147279>.

⁶ *Cross-border cooperation on renewable energy*, s. 5, <https://www.eea.europa.eu/publications/cross-border-cooperation-on-renewable-energy>.

⁷ CA-RES er et projekt under Horisont 2020-programmet. Det støtter direktivets gennemførelse. Deltagerlandene bruger CA-RES til at udveksle erfaringer og bedste praksis.

⁸ Danmark henviste i sit svar til det grænseoverskridende pilotprojekt om solcelleenergi med Tyskland fra 2016, som er beskrevet i afsnit 2.a i denne rapport.

Kommissionen modtog 18 bidrag til indkaldelsen af feedback. Den modtog også to svar pr. e-mail efter fristens udløb. De fleste respondenter var imod obligatorisk åbning af støtteordninger. Alle svar fra enkeltpersoner på indkaldelsen af feedback gav udtryk for modstand mod obligatorisk åbning, og der blev især lagt vægt på betænkeligheder omkring medlemsstaternes suverænitet.

Kommissionen modtog tre svar til indkaldelsen af feedback fra medlemsstater. En anden kom efter en supplerende bilateral anmodning fra Kommissionen til medlemsstaterne. To af svarene på indkaldelsen af feedback kom fra de medlemsstater, der allerede har gennemført et pilotprojekt for grænseoverskridende auktioner — Danmark og Tyskland⁹. Danmark fremhæver i sit svar, at der er behov for, at medlemsstaterne er fleksible, når de træffer beslutning om passende værktøjer til støtte for vedvarende energi, herunder ved hjælp af nationale støtteordninger og åbning af disse ordninger for producenter i andre medlemsstater. Danmark minder også om, at vedvarende energi på land i vid udstrækning forventes at blive installeret uden anvendelse af støtteordninger i fremtiden.

I svaret fra Tyskland beskrives udformningen af de grænseoverskridende pilotauktioner med Danmark, de erfaringer, der er gjort med hensyn til samarbejdsbaserede effektivitetsgevinster, betydningen af de lovgivningsmæssige betingelser for grænseoverskridende auktioner og den gældende lovgivning i Tyskland om støtteordninger for vedvarende energi. I henhold til de nationale regler skal en andel af den samlede kapacitet, der skal tilføjes årligt, stilles til rådighed fra 2017 og fremefter, når støtten til vedvarende energi skal fastsættes ved auktioner, for projekter for vedvarende energi i andre medlemsstater på visse betingelser¹⁰. Reglerne blev efterfølgende ændret i 2017, 2021 og 2023, hvilket øgede den kapacitetsandel, der skal være åben for projekter i andre medlemsstater, gjorde det muligt at deltage i grænseoverskridende auktioner, indførte ændringer i beregningen af markedspræmier og suspendede kravet om gensidighed. I henhold til de nuværende regler skal 20 % af den samlede kapacitet, der skal tilføjes årligt, være åben for vedvarende energiprojekter i andre medlemsstater, mens offshorevindkapacitet ikke medregnes i den fastsatte grænse på 20 %, og den fulde kapacitet kan være åben for projekter i andre medlemsstater. Tyskland anerkender i sit bidrag, at en obligatorisk forpligtelse til at åbne støtteordninger vil styrke samarbejdet om vedvarende energi mellem medlemsstaterne. Tyskland minder dog også om de styrkede bestemmelser om fælles projekter i artikel 9 i det nyligt reviderede direktiv om vedvarende energi. Tyskland mener, at Kommissionens støtte til samarbejde er nyttig med hensyn til at øge effektiviteten af støtteordninger i EU.

I de fleste svar fra industrien hævdes det, at en obligatorisk åbning af ordningerne ikke imødekommer de involverede regerings underliggende behov, at dette kan mindske legitimiteten af og den offentlige støtte til ordningerne og energiomstillingen som helhed, og at indførelse af en bindende forpligtelse måske ikke er den bedste måde at bidrage til at opfylde EU's 2030-mål for vedvarende energi, da det kan indebære en ændring af de krav,

---

⁹ I det tredje svar fra en medlemsstat (Litauen) henvises der til det gældende regelsæt for fælles støtteordninger og deltagelse i auktioner i en anden medlemsstat, uden at der tages stilling for eller imod obligatorisk åbning af støtteordninger.

¹⁰ 1) Der findes en international traktat om en samarbejds mekanisme i henhold til direktivet om vedvarende energi mellem Tyskland og partnerlandet, 2) samarbejdet er gensidigt, hvilket betyder, at begge parter åbner deres auktioner på deres respektive markeder for partnerlandet i sammenlignelige mængder, og 3) den producerede elektricitet skal være fysisk importeret eller have en tilsvarende virkning på det tyske elektricitetsmarked.

som de støttede anlæg skal opfylde for at modtage støtte, eller ændre selve finansieringsordningen og dermed skabe en administrativ byrde. Respondenterne påpeger f.eks., at elproduktionsanlæg skal befinde sig på det spanske fastland og opfylde visse administrative delmål i henhold til den spanske støtteordning REER (Régimen Económico de Energías Renovables). Kravet om beliggenhed skal ændres for at gøre det muligt at åbne støtteordninger, ligesom kravet om opfyldelse af visse administrative delmål for anlæg beliggende i andre medlemsstater skal ændres, da disse anlæg vil være underlagt andre godkendelsesprocedurer og administrative procedurer end dem, der gælder i Spanien. Hvis udbuddet desuden har form af en differencekontrakt, kan forskelle i reglerne for, hvordan den finansielle byrde i forbindelse med støttebetalingerne fordeles mellem markedsdeltagerne i de involverede lande, føre til forskelsbehandling mellem medlemsstaterne.

Derimod argumenterede en brancheforening, der var positivt stemt over for en obligatorisk åbning, for en fælles EU-ordning eller harmoniserede støtteforanstaltninger for at støtte omkostningseffektiv udbredelse af vedvarende energi samt integration med og funktion af elektricitetsmarkedet. En anden respondent fra en brancheforening advarede om, at hvis åbningen af støtteordninger blev gjort obligatorisk, ville befolkningen i den pågældende medlemsstat yde den nationale finansiering direkte eller indirekte, og at en sådan finansiering derfor navnlig bør bidrage til at opfylde den pågældende medlemsstats energi- og klimamål. En anden brancheforening udtrykte støtte til obligatorisk åbning med henblik på at eksportere den producerede energi til den medlemsstat, der organiserer auktionen. Desuden opfordrede respondenten til at gøre det muligt at transportere den grænseoverskridende støttede elektricitet fra vedvarende energikilder som gasformige molekyler, nemlig brint. Respondenten har gjort gældende, at dette kan bidrage til at løse problemet med, at der ikke altid er tilstrækkelig elnetkapacitet, og bane vej for sæsonbestemt lagring af vedvarende energi.

Selv om de fleste respondenter foretrak ikke at gøre åbningen af støtteordninger bindende, var der bred anerkendelse af fordelene ved at samarbejde om udbredelse af vedvarende energi. Navnlig sektoren for offshorevindenergi blev udpeget som en sektor, hvor systematisk koordinering og samarbejde mellem lande omkring et havområde er af afgørende betydning.

Flere respondenter fra industrien gik ind for at tilskynde til åbning af støtteordninger, da det ville skabe konkurrence mellem en større pulje af tilbudsgivere, tilskynde medlemsstaterne til at harmonisere deres administrative procedurer og indføre flere europæiske tilgange, hvor f.eks. én medlemsstat har begrænset plads til at anvende yderligere vedvarende energi, selvom der er en betydelig national efterspørgsel, mens en anden medlemsstats ressourcepotentialer er større end den indenlandske efterspørgsel. Fra solenergiindustriens side understregedes det imidlertid, at hvis grænseoverskridende udbud skal lykkes, skal den administrative byrde forblive begrænset, og synligheden af støttemekanismer og nationale politikker på begge sider skal sikres.

Respondenter fra både sol- og vindindustrien understregede betydningen af flere forhold vedrørende netinfrastruktur. De fremhævede behovet for at øge niveauet af elsammenkobling og henviste til fysiske nettilslutninger som en af forudsætningerne for at åbne støtteordninger. En respondent fra vindmølleindustrien understregede, at nettilslutningsomkostninger også skal indgå i cost-benefit-fordelingen. En respondent fra solenergiindustrien fremførte, at der bør sikres lige konkurrencevilkår mellem de pågældende lande ved at harmonisere de lovgivningsmæssige rammer eller anvende omkostningsdelingsforanstaltninger. Hvis

netttilslutningsomkostningerne f.eks. varierer, kan der i forbindelse med udvælgelsen af bud føjes et tillæg til bud på markedet med gunstigere betingelser.

Svarene fra flere respondenter har også gået i samme retning med hensyn til deres syn på en bredere fordeling af omkostninger og fordele. Vindindustrien understregede, at den grænseoverskridende ordning bør hjælpe medlemsstaterne med at overvinde forskellene i deres vurdering af omkostninger og fordele, at den producerede elektricitet bør forbedre forsyningssikkerheden i det land, der åbner sin støtteordning, og at dette land også bør drage fordel af faldet i elpriserne som følge af den ekstra installerede kapacitet til produktion af vedvarende energi. Fra solenergiindustriens side fremhævedes det, hvordan støttemekanismen kunne udformes, så værtslandet også kunne drage fordel af anlægget, f.eks. ved at inddrage lokalbefolkningen, lokale entreprenører og potentielt lokalt ejerskab af anlægget. Solenergiindustrien understregede endvidere betydningen af klare og gennemsigtige regnskaber for den producerede og eksporterede elektricitet for at undgå dobbelttælling.

En respondent fra den danske industri for vedvarende energi anførte, at der er gennemført vedvarende energiprojekter, både onshore og offshore, uden anvendelse af støtteordninger, og at anvendelsen af tilskud ville underminere succesen og fordelene ved vedvarende energi. På den anden side pegede industriens repræsentant på behovet for subsidier til vind- og solproduktion som et middel til at styrke europæiske værdikæder.

4. Vurdering

På grundlag af den dokumentation, der er indsamlet i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport, er det klart, at der er meget få specifikke tiltag i medlemsstaterne med hensyn til åbning af støtteordninger, både med hensyn til lovgivningsmæssige krav og erfaringer med gennemførelsen gennem pilotordninger.

Tyskland er en af få medlemsstater, der har gjort åbningen af støtteordninger til en del af sin energilovgivning. Udvalget påpeger imidlertid, at der er en manglende interesse for grænseoverskridende auktioner blandt andre medlemsstater, hvilket gør det vanskeligt at gennemføre denne samarbejds mekanisme. De fleste andre medlemsstater har ikke til hensigt at åbne op for deltagelse i støtteordninger, med undtagelse af Grækenland, som i 2023 planlægger at afholde flere vind- og solenergi auktioner, der er åbne for producenter i andre medlemsstater, idet en af dem udelukkende er forbeholdt producenter i nabolande. I nogle medlemsstater vil det ikke være muligt at åbne støtteordninger uden at ændre de nuværende lovgivningsmæssige rammer, f.eks. i Spanien, hvor anlæg, der er finansieret gennem støtteordninger, skal være beliggende på spansk område og opfylde visse administrative delmål. I sådanne tilfælde skal potentielle lovgivningsmæssige ændringer skabe større fleksibilitet med hensyn til anlæggets placering og, i det omfang der fortsat er specifikke elementer i de nationale administrative procedurer for vedvarende energi, som ikke er harmoniseret i forhold til EU-reglerne, gøre det muligt at udpege sammenlignelige administrative delmål i et andet lands lovgivningsmæssige rammer, samtidig med at der tages hensyn til særlige nationale forhold.

Med hensyn til erfaringerne med gennemførelsen af pilotprojekter har det tysk-danske piloteksempel vist, at grænseoverskridende auktioner gør projekter med mere gunstige vilkår, såsom dem, der vedrører ressourcepotentialer, i stand til at konkurrere med lavere omkostninger i det offentlige budget i det land, der finansierer støtteordningen. I dette

pilotprojekt krævede de fem vindende bud på den tyske auktion for projekter, der skulle bygges i Danmark, en variabel præmie på 5,38 eurocent/kWh, hvilket lå under gennemsnitsprisen på tidligere tyske nationale auktioner på daværende tidspunkt (7,25 eurocent/kWh), hvilket betød et fald på næsten 26 %. Som det fremgår af input fra flere interessenter til denne rapport, bør grænseoverskridende støtteordninger ud over fordelene ved at anvende vedvarende energi på en omkostningseffektiv måde også sikre en afbalanceret fordeling af de bredere omkostninger mellem de deltagende lande på en sådan måde, at det gør det muligt at etablere projekter omkring vedvarende energi.

Erfaringerne fra den tysk-danske pilotordning understreger også betydningen af at tage hensyn til forskellene i de lovgivningsmæssige betingelser mellem de deltagende lande. Resultatet af den tyske auktion, hvor alle vindende bud blev placeret på landbrugsjord i Danmark, kunne ikke blot tilskrives det bedre ressourcepotentiale i Danmark, men også restriktioner i Tyskland, som forbyder installation af solcelleprojekter på landbrugsjord, samt lidt lavere afgifter og lavere omkostninger til leje af jord i Danmark¹¹.

Danmark indførte også de samme anlægsbegrænsninger i det danske udbud, men kun for anlæg på tysk område, hvilket nogle interessenter opfattede som en ulempe for tyske anlæg i det grænseoverskridende udbud¹². Desuden kan foregribelse af fremtidige auktioner i Tyskland have afskrækket tyske budgivere fra at deltage i den grænseoverskridende auktion. Afskaffelsen af støttemekanismen for store solcelleanlæg i Danmark inden den grænseoverskridende auktion og manglen på kommende auktioner kan også have tilskyndet danske tilbudsgivere til at deltage aktivt. Samspillet mellem nationale og grænseoverskridende foranstaltninger understreger betydningen af: i) tidsplanen for nationale og grænseoverskridende foranstaltninger og ii) samspillet mellem de deltagende lande for så vidt angår den institutionelle, retlige og finansielle struktur.

De fleste respondenter, som deltog i Kommissionens høring af interessenter i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport, udtrykte modstand mod den obligatoriske åbning af støtteordninger. Årsagerne spænder fra national suverænitet til øgede administrative byrder og vanskelighederne ved at fordele omkostninger og fordele på en måde, der af de involverede parter opfattes som rimelig. Bilaterale udvekslinger med medlemsstaterne afslørede også, at der var spørgsmål omkring offentlighedens accept af den del af det nationale budget, der anvendes til at finansiere udviklingen af vedvarende energi i en anden medlemsstat. Et yderligere argument, der blev nævnt, var, at støtte til investeringer i kapitaludgifter kræver øjeblikkelig udbetaling fra den bidragende medlemsstat, hvilket har budgetmæssige konsekvenser, mens potentielle gevinster ved samarbejdet først realiseres i fremtiden. Da de fleste af de nuværende støtteordninger for vedvarende energi imidlertid ikke omfatter forskudsbetalinger af kapitaludgifter, men derimod løbende betalinger for elproduktion over en længere periode, vil dette problem i de fleste tilfælde ikke opstå.

Det bør desuden overvejes at indføre obligatorisk åbning af støtteordninger under hensyntagen til de bestemmelser, der for nylig blev indført i direktivet om vedvarende energi. Disse bestemmelser kræver, at hver medlemsstat aftaler at etablere en ramme for samarbejde om fælles projekter med en eller flere andre medlemsstater med henblik på at producere vedvarende energi inden udgangen af 2025: Dette blev indført som en bindende bestemmelse

---

¹¹ https://static.agora-energiewende.de/fileadmin/Projekte/2017/RES-Policy/144_cross-border_RES_cooperation_WEB.pdf.

¹² <https://www.eea.europa.eu/publications/cross-border-cooperation-on-renewable-energy>.

som reaktion på, at der var et utilstrækkeligt samarbejde mellem medlemsstaterne om vedvarende energi, så indhentning af erfaringer med gennemførelsen af denne bestemmelse kan bidrage til en bedre forståelse af, om der er behov for yderligere bindende foranstaltninger for at styrke samarbejdet og dermed opnå en mere effektiv udbredelse af vedvarende energi.

Der er ikke desto mindre bred anerkendelse af fordelene ved samarbejde og af behovet for at skabe yderligere incitament. Med væksten i udbredelsen af vedvarende energi kan der opstå mangel på egnede lokaliteter til nye anlæg i nogle medlemsstater, men ikke i andre, navnlig når man ser på forskellene mellem medlemsstaterne med hensyn til efterspørgsel efter elektricitet, potentialet for vedvarende energikilder, og hvilke lokaliteter der er tilgængelige for nye anlæg.

Der synes at være yderligere potentiale i gennemførelsen af grænseoverskridende støtteordninger for projekter om vedvarende offshoreenergi, som ofte indebærer store produktionsmængder, der overstiger ét lands behov, men som kræver betydelige investeringer. Sådanne projekter kan være en særlig attraktiv mulighed for indlandsstater med begrænset lokal adgang til nye projekter for vedvarende energi for at kunne udnytte potentialet for vedvarende energi i offshorevindteknologier. Som forklaret ovenfor kan en sådan tilgang suppleres med et krav om en fysisk elektricitetsudveksling, selv om dette muligvis ikke er nødvendigt og afhænger af de involverede medlemsstaters behov. Grænseoverskridende støtteordninger kan desuden være særligt relevante i forbindelse med nogle af de hybride¹³ sammenkoblingsprojekter, der er ved at blive udformet og vedtaget, hvor en fysisk sammenkobling garanteres af offshorehybridprojekter, og grænseoverskridende støtteordninger kan fremme grænseoverskridende offshorevindenergi projekter.

5. Konklusion

I denne rapport beskrives de hidtidige erfaringer med gennemførelsen af artikel 5 i direktivet om vedvarende energi sammen med feedback fra medlemsstaterne og forskellige interessenter, hvad angår de indhøstede erfaringer og fremtidsudsigterne.

Dokumentationen viser tydeligt, at samarbejdet mellem medlemsstaterne inden for vedvarende energi, hvis det er organiseret godt, har et betydeligt potentiale med hensyn til omkostningseffektivitet, konvergens mellem de lovgivningsmæssige rammer og bedre udnyttelse af de tilgængelige vedvarende energikilder. I forbindelse med grænseoverskridende støtteordninger kan potentialet kun realiseres, hvis der ved ordningens udformning både tages hensyn til forskellige designfunktioners indvirkning på resultatet og omkostninger og fordele for de deltagende lande, både lokalt og ud fra et markedsintegrationsperspektiv. Den indvirkning, som lovgivningsmæssige forskelle har på resultatet af grænseoverskridende støtteordninger, antyder desuden, at medlemsstaterne har yderligere muligheder for at forbedre deres nationale rammer for udbredelse af vedvarende energi.

Der lader ikke til at være nogen fælles løsning på åbningen af støtteordninger, der kan anvendes i alle lande, i lyset af behovet for at tilpasse ordningerne til de særlige omstændigheder i partnerskabslandene. Kommissionen kan dog efter anmodning fra de relevante medlemsstater støtte denne proces ved at yde vejledning, skabeloner for

---

¹³ Hybrid betyder, at offshorevindenergi kombineres med elsammenkobling.

samarbejdsaftaler, teknisk ekspertise og bistand til de direkte og indirekte omkostninger og fordele ved samarbejdet. I offshore-sammenhæng, hvor der er et særligt potentiale for at etablere fremtidige grænseoverskridende støtteordninger, har Kommissionen allerede regelmæssigt drøftelser med medlemsstaterne i fora som f.eks. energisamarbejdet i Nordsøen, der bl.a. dækker områder som offshoreinfrastruktur og omkostningsdeling for vedvarende energi. Kommissionen vil i den forbindelse vedtage retningslinjer for offshoreomkostningsdeling senest medio 2024. Kommissionen vil også udveksle data med og yde rådgivning til medlemsstaterne for at hjælpe med at identificere muligheder for vedvarende offshoreenergi, herunder efter teknologitype, efter at Kommissionen har vurderet de endelige ajourførte nationale energi- og klimaplaner.

Det reviderede direktiv om vedvarende energi indeholder et obligatorisk krav om etablering af en ramme for samarbejde om fælles projekter, så direktivet imødekommer allerede behovet for et stærkere samarbejde mellem medlemsstaterne inden for vedvarende energi. Der er ingen klare beviser for, at der er fordele forbundet med at indføre en forpligtelse for medlemsstaterne til delvist at give producenter i andre medlemsstater mulighed for at deltage i støtteordninger for elektricitet fra vedvarende energikilder. Den mest hensigtsmæssige vej frem kunne derfor være at overvåge gennemførelsen af de nyligt vedtagne bestemmelser med hensyn til samarbejde og deres indvirkning på målopfyldelsen og samtidig bevare muligheden for senere at foreslå yderligere forpligtelser som en foranstaltning til at styrke fremskridtene hen imod opfyldelsen af 2030-målet for vedvarende energi, hvis fremskridtene anses for at være utilstrækkelige.